

Hevige regenval en overstromingen teisteren de Westhoek. Klimaatverandering versterkt die hevige regenval en maakt de problemen groter, maar het overstromen van rivieren is op zich een perfect natuurlijk fenomeen. Alleen hebben we de natuur dusdanig ingesnoerd dat die haar natuurlijke waterbufferende werking niet meer kan waarmaken. Vandaag eist het water weer de plaats op die het in de afgelopen decennia werd ontnomen. Om schade te voorkomen, ligt de oplossing voor de hand: geef natuur terug de ruimte die ze nodig heeft om water vast te houden. De natuurherstelwet is daarvoor een belangrijk instrument.

Van symptoombestrijding naar genezing

De crisisdiensten in West-Vlaanderen draaien overuren: duizenden zandzakjes uitdelen, extra pompen installeren, tijdelijke dammen opwerpen. Veel meer valt er op korte termijn niet te doen om de ergste schade te voorkomen. Maar het blijft symptoombestrijding. Om de patiënt echt te genezen, is een structurele aanpak nodig: rivieren die ruimte krijgen om te overstromen, water langer vasthouden in hoger gelegen gebieden, de sponswerking van de bodem herstellen.

Dit is zeker geen nieuwe analyse, ze wordt al jarenlang gemaakt. Ook het rapport [Weerbaar Waterland](#) - door de regering besteld na de waterbom in Wallonië - bevestigt nog maar eens dit inzicht. Eeuwenlang vormde het landschap een natuurlijke buffer voor het water. Als na intense neerslag de waterafvoer toeneemt, treden natuurlijk werkende rivieren of beken buiten hun oevers, overstromen ze de vallei en zetten ze sedimenten af. De metersdikke sedimentlagen die Vlaamse valleigebieden karakteriseren zijn rechtstreekse getuigen van de eeuwenlange overstromingsprocessen.

Maar vanaf midden vorige eeuw liep het mis. Waterlopen werden ingedijkt, beken werden ingekokerd, rivieren rechtgetrokken. De naastliggende valleigebieden werden massaal gedraineerd om de natte laaggelegen gronden beter geschikt te maken voor intensieve landbouw, industrie of nieuwe verkavelingen. Vlaanderen heeft in de afgelopen 60 jaar zowat driekwart van zijn wetlands verloren. Zo is de natuurlijke dynamiek in de meeste Vlaamse riviersystemen verloren gegaan. Dat menselijk ingrijpen verandert echter niets aan de geografie en de hydrologie van het landschap. Water blijft naar zee lopen, het zoekt altijd zijn weg naar beneden.

Kwetsbaar land

Dat alles maakt Vlaanderen zeer kwetsbaar voor schadelijke overstromingen. In heel Vlaanderen is ongeveer 170.000 ha overstroombaar gebied. Dit komt neer op 12,6% van de totale oppervlakte, met 550.000 potentieel getroffen inwoners. De aanbevelingen van Weerbaar Waterland zijn duidelijk: om Vlaanderen te beschermen tegen overstromingen moeten we het roer omgooien: we moeten opnieuw uitgaan van het natuurlijke functioneren van rivier- en beeksystemen en valleigebieden. Water moet een sturend principe worden in de ruimtelijke planning en het landgebruik, inclusief een herstelbeleid in natuurlijke overstromingsgebieden.

Natuurherstel werkt

Dat brengt ons naadloos bij een ander heet politiek hangijzer: de Natuurherstelwet. Daar moet eind deze maand over gestemd worden. De vele allergische reacties op die Natuurherstelwet tonen vooral aan hoe sterk nog steeds wordt vastgehouden aan *Business As Usual*. Het mag allemaal niet te bindend zijn, enkel van toepassing zijn op natuurgebieden en vooral: het mag de economie niet 'treffen'. In de Westhoek wordt ondertussen opnieuw duidelijk dat dit een valse tegenstelling is: natuur niet herstellen, dat gaat pas ten koste van de economie.